

grondstoffen, 2de en 3de graad

Plasticdetectives

Les 2: Ideeën bedenken

Doelstellingen

- Kinderen ontdekken dat heel veel plastic als verpakking wordt gebruikt.
- Kinderen verkennen nieuwe denkpistes door de zinvolle eigenschap van een idee te benoemen en meer ideeën met die eigenschap te bedenken.
- Kinderen bedenken ideeën om minder plastic te gebruiken.
- Kinderen gaan kritisch om met ideeën door opbouwende feedback te geven en krijgen.

Materiaal

- plastic afval door kinderen meegebracht: uit een afvalzak waar plastic wordt verzameld en opgehaald, in restafval, straat. Max. 3 stuks.
- Voorzie zelf enkele stukken plastic afval: zakje, flesje, peuk, snoeppapier, verpakkingsfolie voeding, folie van bloemen, ...
- 3 hoeden of geel, zwart, groen of 3 knuffels die een positieve, negatieve, verbeterblik voorstellen
- een aantal fototoestellen of smartphones
- werkblad *Feedback volgens de regels* (optioneel)

Voor je begint

- Verdeel de klas in kleine groepjes.
- Optioneel: print het werkblad *Feedback volgens de regels*. (zie opdracht 3)

1a De Strikⁱ vat het samen

Heb je in je klas de les *Waar komen oorstokpaardjes vandaan? Week 1: Verkennen* gedaan, dan kan je met de kinderen de inzichten eerst opfrissen. Zo niet, ga verder naar opdracht 1b

- Herhaal beknopt de inzichten uit de Strik m.b.t. plastic soep.
  - o Waarom is de plastic soep schadelijk voor mens, dier en natuur?
- Vertel dat je al dat plastic afval gaat onderzoeken en daarna ideeën bedenken zodat de plastic soep kleiner wordt.

1b Speurneuzen

Tijdens deze opdracht ga je na waar, wanneer en hoe de 'plastic misdaad' zich voordeed. Geef de kinderen de opdracht de plaats van de 'plastic misdaad' te onderzoeken.

Tip

Je kan deze opdracht ook klassikaal in de school(omgeving) uitvoeren.

De plastic misdaad: de politie heeft vastgesteld dat er teveel plastic afval in de zee terecht komt. Hoe komt dat? De kinderen gaan alleen of per 2 op speurtocht.

Ze maken een foto van de plaats waar volgens hen medeplichtigen zijn op basis van volgende richtvragen:

- Waar vond je plastic?
- Waarvoor diende het plastic?
- Wie heeft het gebruikt en weggelegd of zelfs weggegooid?
- Waarom is deze persoon of organisatie medeplichtig aan het probleem van de plastic soep?

2 Speurneuzenraad

Hang de vondsten van de speurneuzen zichtbaar op en bespreek aan de hand van de richtvragen. Noteer sleutelwoorden en turf als ze meerdere keren van toepassing zijn.

- Waar vond je plastic? (keuken, winkel, straat, speelplaats...)
- Waarvoor diende het plastic? (verpakking, zakje voor boodschappen ...)
- Wie heeft het gemaakt, gebruikt of weggegooid? (winkeleigenaar, mijn ouders, ik, mensen die boodschappen doen, winkelbediende ...)
- Waarom is deze persoon of organisatie volgens jou medeplichtig aan het probleem van de plastic soep?

Trek conclusies over het gebruik van plastic.

- Waarvoor wordt plastic vaak gebruikt en vervolgens weggegooid als afval? Antwoord: verpakking

Tip

Mogelijk komt er in je klas een andere functie waarvoor plastic vaak gebruikt wordt bijv. speelgoed, boodschappen. Probeer tot 1 gemeenschappelijke functie te komen waarvoor je in de volgende opdracht een op het eerste gezicht 'onhaalbare oplossing' bedenkt.

3 Onhaalbaar haalbaar

Vertel dat je een oplossing hebt bedacht voor het plastic afval probleem. Mensen denken dat plastic oké is, omdat ze het kunnen weggooien of sorteren. Maar er is teveel plastic afval en daardoor hebben we de plastic soep.

Noteer jouw idee aan bord: "Iedereen mag maar 1 keer per maand iets eten dat in plastic is verpakt."

- Wat is er moeilijk aan dit idee?
- Wat is er goed aan dit idee?

Laat de kinderen per 2 nadenken over hoe ze dit idee kunnen veranderen dat het toch haalbaar wordt. Meerdere antwoorden zijn mogelijk. De kinderen schrijven hun idee op een flap.

4 Feedback volgens de regels

Vertel dat je je mening over elkaars ideeën gaat vertellen en waar het kan, verbeteren. Stel de hoeden of knuffels voor.

- Knuffel 1 of gele hoed vertelt de positieve kanten van een idee.
- Knuffel 2 of zwarte hoed vertelt wat minder goed is aan een idee.
- Knuffel 3 of de groene hoed doet suggesties om een idee te verbeteren.

Enkel wie de hoed of knuffel heeft, is aan het woord. Verzamel in een kring en overloop de ideeën. Elke groep mag zijn getekende oplossing voorstellen.

Geef de **gele hoed** (knuffel 1) en vraag daarbij:

- Wat vind je goed/leuk/... aan dit idee?

Geef of toon de **zwarte** hoed (knuffel 2).

- Wat vind je minder goed/leuk/... aan dit idee? *Bijv. te zwaar.*

Geef of toon de **groene hoed** (knuffel 3).

- Hoe kan je ervoor zorgen dat ..... *niet te zwaar is*? Hoe kan je het verbeteren?

Tip

Wil je de aandachtspanne doorbreken? Doe deze oefening op verschillende momenten of in kleinere groepen. Of laat de kinderen in carrousel op elkaars ideeën feedback geven op een werkblad.

Reflectie

- Hoe heb je ontdekt dat plastic vaak als *verpakking* wordt gebruikt/weggegooid?
- Vond je het moeilijk om een onhaalbaar idee toch haalbaar te maken? Waarom wel/niet?
- Heeft de oefening met de hoeden/knuffels je geholpen om je idee beter te maken? Waarom wel/niet?
- Wat vind je wel/niet leuk aan deze oefening?
- Ben je tevreden over het idee dat je gevonden hebt?
- In welke les of opdracht .... zou je oefening met de hoeden/knuffels nog kunnen doen?

In deze les oefen je de vaardigheid **creatief denken**. Creatief denken leert kinderen nieuwe mogelijkheden en oplossingen te verkennen en bedenken voor duurzame vraagstukken. In deze les gebeurt dit met werkvormen rond gericht denken en kritisch denken.

Smaakt dit naar meer? In onze methode creatief denken vind je 108 werkvormen en 26 lessen rond het thema 'klimaatverandering'. In een workshop of nascholing 'creatief denken' leer je tal van methodieken die kinderen leren vaste denkpatronen te doorbreken en nieuwe paden in te slaan. Of bekijk wat een coaching voor jou (en je team) kan betekenen.

<http://djapo.be/creatief-denken-duurzame-wereld/>

ⁱ De Strik is één van de visuele denkinstrumenten die 'Onderwijs Maak Je Samen' heeft ontwikkeld om denken te stimuleren. De Strik helpt kinderen om oorzaken en gevolgen in kaart te brengen.

Bron: Van de Ven, M., (2015), *Denkbeelden: praktijkboek voor visuele leerstrategieën (eerste druk)*, Helmond, Nederland: OMJS.